

Huvudman

Partille kommun
partille.kommun@partille.se

Beslut

Datum 2025-10-27

Dnr SI 2025:7270

Sida **1 (16)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Björndammens skola F-6 i Partille kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Partille kommun att senast den **18 februari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd, arbetet mot kränkande behandling och disciplinära åtgärder. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Partille kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Partille kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. För varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn – eller som har inkommit men där utredning ännu inte har påbörjats – ska rektorn starta en utredning. I varje sådan utredning av behov av särskilt stöd som startas ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden 28 oktober 2025 till den 8 februari 2026 samt vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
2. För varje sådan utredning av särskilt stöd som omnämns ovan som färdigställets innan den 8 februari 2026 ska rektorn, eller den rektorn överlätit beslutanderätten till, fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många beslut som fattats mellan den 28 oktober

2025 till den 8 februari 2026 och denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 § skollagen).

3. Se till att varje elev som ges särskilda stödinsatser har en utredning gällande elevens behov av särskilt stöd som påvisar ett sådant behov. För varje sådan utredning av behov av stöd som startas ska samråd ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. För varje avslutad utredning om särskilt stöd ska rektorn fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera dels hur många sådana utredningar som påbörjats och avslutats under perioden 28 oktober 2025 till den 8 februari 2026, dels hur många beslut om att utarbeta respektive inte utarbeta åtgärdsprogram som rektorn har fattat under samma period. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).

Arbetet mot kränkande behandling

4. Se till att rektor vid minst ett tillfälle innan den 8 februari 2026 klargör att all skolpersonal ska motverka kränkande behandling av elever genom att agera då en elev utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen eller den som huvudmannen utser ska dokumentera när informationen lämnats och på vilket sätt den getts. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (1 kap. 5 §, 2 kap. 34 § andra stycket, 5 kap. 6 § och 6 kap. 5 § skollagen).
5. Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden den 28 oktober 2025 till den 8 februari 2026. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen).

Disciplinära åtgärder

6. Se till att rektorn vid minst ett tillfälle innan den 8 februari 2026 informerar all skolpersonal om skollagens reglering kring hur disciplinära åtgärder kan och får användas för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Huvudmannen eller den som huvudmannen utser ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna

Skolinspektionen åtgärder (2 kap. 34 § andra stycket, 5 kap. 3 och 6 §§ skollagen)

7. Se till att rektor vid minst ett tillfälle innan den 8 februari 2026 klargör för all skolpersonal att vidtagande av en disciplinär åtgärd, i form av utvisning ur undervisningslokalen eller kvarsittning, ska dokumenteras skriftligt av den som genomför åtgärden. Huvudmannen eller den som huvudmannen utser ska dokumentera när informationen lämnats och på vilket sätt den getts. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 andra stycket §, 5 kap. 7, 8 och 24 §§ skollagen).
8. Se till att åtgärder som vidtas enligt 5 kap. 7 och 8 §§ skollagen, utvisning ur undervisningslokalen och kvarsittning, dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden. En redogörelse för hur många disciplinära åtgärder enligt 5 kap. 7 och 8 §§ skollagen, som genomförts under perioden 28 oktober 2025 till den 8 februari 2026 ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (5 kap. 7, 8 och 24 §§ skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar tillsynen i delar av området trygghet och studiero. Vilka framgår nedan under rubriken "Områden utan konstaterade brister".

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet dnr SI 2025:7270 i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden under hösten 2025 inlett en tillsyn av Björndammens skola F-6 i Partille kommun

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Björndammens skola F-6 följer gällande bestämmelser om särskilt stöd, trygghet, studiero och arbetet mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och personal i elevhälsan och genom lektionsobservationer mellan den 10 och 11 september 2025 samt genom Teamsintervju med rektor och biträdande rektor den 16 september 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans plan mot kränkande behandling, rutiner för hantering av mobiltelefoner med mera samt skolans ordningsregler.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna uppger i intervju att när de lyfter elever för behov av en utredning gällande särskilt stöd så tar det väldigt lång tid. Lärarna beskriver det som en "milslång kö" och det kan ta flera år innan en elev blir utredd. Det är endast när det brådskar, som till exempel vid utåtagerande beteende, som det går fortare. Lärarna uppger vidare att det är eleverna som påverkar skolan mest som prioriteras och som får förtur. De elever som mest behöver en till en undervisning prioriteras inte. En lärare uppger att skolan inte utreder elever för särskilt stöd i årskurs ett utan kanske först under våren i årskurs två eller årskurs tre. Ibland kanske först i årskurs fyra. En annan lärare berättar om en specifik elev och uppger att hen lyfte elevens behov av en utredning i oktober 2024 och att eleven fortfarande inte är utredd.

Elevhälsans representanter uppger i intervju att det finns många elever som har ett stort behov av stöd på skolan och att de gör så gott de kan. Representanterna berättar att de har alldeles för lite resurser för det behovet de har och att de försöker att lyfta frågan uppåt till huvudmannen. Representanterna uppger vidare att lärare lyfter elever i behov av stöd till elevhälsan och att man pratar om eleverna men att elevhälsan också kan behöva göra en djupare utredning vilket kan ta ett halvår eller mer. På fråga

om hur många elever det är som står på tur gällande en pedagogisk utredning svarar en representant att det finns några elever i varje klass. Det är eleverna med störst behov som får stödet tillgodosett sedan försöker man arbeta med det generella stödet berättar representanterna.

Rektorerna uppger i intervju att det finns många elever som är i behov av stöd i flera ämnen och att det är 120 elever som har extra anpassningar för att de inte når godkänt i ett eller flera ämnen. Det är hälften av alla eleverna på skolan, berättar rektorerna, och uppger också att det är många elever som skulle behöva mer stöd än de hittills har fått. Rektorerna berättar vidare att lärarna använder sig utav en så kallad

”uppmärksamhetsblankett” när de anmäler elevers behov av särskilt stöd efter att arbetet med extra anpassningar inte har gett resultat. Rektorerna säger att de har infört ett screeningsmaterial för att mäta behovet av stöd hos eleverna och resultaten ska sedan generera i rätt stöd. På fråga från Skolinspektionen om hur många elever det finns som har lyfts för behov av en utredning av särskilt men där en utredning ännu inte har påbörjats uppger rektorerna att det uppskattningsvis rör sig om två till fyra elever i varje årskurs. Rektorerna berättar att behovet av en utredning beror på att eleverna inte når målen men att det även kan vara på grund av en elevs sociala svårigheter. På fråga om det finns en kö av elever som behöver utredas för eventuellt behov av särskilt stöd svarar rektorerna jakande och uppger att kön bland annat beror på att skolan har haft en speciallärare som under lång tid varit sjukskriven i perioder vilket har lett till att det särskilda stödet ibland har uteblivit. När Skolinspektionen under intervju med rektorerna påtalar att lärarna har uppgett att det, efter en anmälan om behov av särskilt stöd, kan dröja upp till tre år innan eleverna blir utredda uppger rektorn att tiden lärarna nämner nog kan stämma. Det kan i alla fall röra sig om ett till två år tillägger rektorn.

När Skolinspektionen under intervju med rektorerna påtalar att lärarna gav exempel på att elever kan ges särskilt stöd trots att en utredning gällande behovet av särskilt stöd inte har genomförts för dessa elever bekräftar rektorerna lärarnas uppgifter samt uppger att samtliga elever, som ges särskilt stöd, inte har en utredning för man löser situationen innan. Lärarna känner eleverna och när en utredning sedan genomförs stämmer den oftast med lärarnas bedömning säger rektorerna. Rektorerna berättar också att några av eleverna som har lyfts, särskilt de yngre eleverna, kan ha insatta stödinsatser fast de inte har hunnit påbörja en utredning. Det är för att de vill ge eleverna stöd direkt, säger rektorerna, men det kanske inte är helt korrekt att göra så. Rektorerna uppger också att det finns exempel på elever som har lyfts men efter det ser man att eleven utvecklas med det stöd som redan ges. På fråga från Skolinspektionen om det stödet som rektorerna beskriver är att betrakta som extra anpassningar eller som

särskilt stöd svarar rektorerna att vissa stödinsatser, som är att betrakta som särskilt stöd, ges till flera elever som ännu inte har blivit utredda.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 §. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattningen som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Skolinspektionens utredning visar att skolan inte alltid utreder elevers behov av särskilt stöd, trots att extra anpassningar vidtagits och trots att lärare anmält behov av en sådan utredning till rektorn. Av intervju med lärare framgår att det finns

flera elever där lärare har anmält att det finns behov av en utredning gällande särskilt stöd, men där en utredning ännu inte har påbörjats. Lärare ger exempel på att det kan dröja upp till i vart fall tre år innan en utredning gällande särskilt stöd påbörjas. Rektorn uppger att tiden lärarna nämner nog kan stämma och att det i alla fall kan dröja ett till två år innan eleverna blir utredda. Rektorerna uppger vidare att det finns en kö av elever som behöver utredas för behov av särskilt stöd vilket bland annat beror på att skolan har haft en speciallärare som under lång tid varit sjukskriven vilket har lett till att det särskilda stödet ibland har uteblivit. Av intervjuer framgår att rektorn uppskattar att det rör sig om två till fyra elever i varje årskurs som väntar på en utredning gällande särskilt stöd medan representanter från elevhälsan uppskattar att det finns ett par elever i varje klass som har behov av en utredning av särskilt stöd, men som ännu inte har utretts. Att elevers behov av särskilt stöd inte utreds, trots anmälan om att en elev kan vara i behov av en sådan utredning, är en brist. Om en elevs behov av särskilt stöd inte utreds riskerar eleven att bli utan det särskilda stödet som eleven har behov av och har rätt till enligt skollagen. Rektorn behöver därför se till att en elevs behov av särskilt stöd, efter att en anmälan gjorts, skyndsamt utreds.

Skolinspektionens utredning visar vidare att det finns elever på skolan som har stödinsatser i form av särskilt stöd utan att detta har föregåtts av en utredning gällande särskilt stöd. Rektorerna uppger i intervju att förklaringen till detta är att "man löser situationen" innan en utredning genomförs för att man vill ge eleverna stöd direkt samt att lärarna känner eleverna och att lärarnas bedömning oftast stämmer när en utredning senare genomförs. Skolinspektionen kan konstatera att detta är ett bristfälligt förfarande. En elevs behov av särskilt stöd ska beskrivas i ett åtgärdsprogram och för att klargöra det behovet behöver åtgärdsprogrammet föregås av en utredning. De stödåtgärder som sedan beslutas om ska vara kopplade till stödbehovet. Rektorn behöver därför säkerställa att en utredning av en elevs behov av särskilt stöd genomförs för de elever som ska ges särskilda stödinsatser. För det fall en elev bedöms vara i behov av särskilt stöd ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan inte uppfyller författningarnas krav när det gäller att tillgodose elevernas rätt till särskilt stöd. De brister som framkommit innebär en risk för att eleverna inte ges rätt förutsättningar för att nå de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Flera elever uppger i intervju att det finns många elever på skolan som säger fula ord till varandra. Några elever säger att det händer men att det mest sker till kompisar. Flera elever uppger vidare att de vuxna inte alltid ingriper trots att de hör att elever säger väldigt fula ord till varandra. De vuxna säger till ibland och kanske ringer hem till föräldrarna berättar eleverna. Eleverna säger vidare att de vuxna ingriper om det blir "jättestora bråk" eller slagsmål. Flera eleverna berättar också att de kan gå till alla vuxna om det händer något medan vissa andra elever uppger att de inte går till alla vuxna eftersom de vet om att lärarna inte kommer att agera. Elever uppger också att de önskar att lärarna ska ta tag i exempelvis skojbråk och agera snabbare när det händer.

Lärare uppger i intervju att det sker både verbala och fysiska kränkningar på skolan. En lärare uppger att det sker dagligen medan vissa andra lärare säger att det inte sker så ofta och att det oftast rör sig om verbala kränkningar. Lärarna uppger vidare att det är ett tufft klimat på skolan och att språkbruket är rätt tufft. Det är många hårda ord eleverna emellan och detta har blivit normaliserat bland eleverna berättar lärarna. Eleverna är i en miljö där fula ord finns och elever säger fula ord till sina kompisar som skämt. Flera lärare uppger att de agerar om de hör något fult. En lärare uppger också att språkbruket har mycket med tryggheten att göra och att hen tror att eleverna känner sig tryggare i klassrummet för där markerar lärarna om de hör fula eller kränkande ord. Vid övergångar är det omöjligt att vara överallt och omöjligt att fånga upp allt. Flera andra lärare uppger att de vuxna är olika stränga vad gäller hur de ser på detta med hårt språkbruk samt att alla vuxna inte säger till vid hårt språkbruk. Lärarna beskriver det som att hade det varit bråk så hade de gått in och avväjrt situationen men hade eleverna sagt fula ord till varandra på skoj så hade inte alla vuxna agerat. Det blir en avvägning men det blir också problem då det följer med in i klassrummet berättar lärarna. Språkbruket blir normaliserat, fortsätter lärarna, och det är inte bra att inte reagera och agera på allt.

Lärare uppger vidare att alla kränkningar som sker inte anmäls vilket beror på att de inte har tid. Det beror också på klimatet här och att lärarna har blivit mer luttrade berättar lärarna. Alla lärare vet att de ska anmäla men det görs inte. En lärare berättar att de inte kan göra kränkingsanmälningar när de hör exempelvis "håll käften" utan det görs när eleverna faktiskt uttrycker att de är ledsna. En annan lärare uppger att de tar tag i det som sker och pratar med eleverna men att de inte alltid gör en kränkingsanmälan. Vid fysiskt våld görs det dock alltid en kränkingsanmälan tillägger läraren. En lärare uppger också att om hen skulle anmäla allt som sägs skulle hen inte göra annat. Flera lärare berättar också att de ibland uppfattar att eleverna blir ledsna och att de då kan agera. Lärarna beskriver att de ibland pratar med eleverna efter skoldagen

och utifrån det tar de ställning till om de behöver göra en anmälan eller inte. Det är väldigt omständligt att skriva anmälningar och det tar tid berättar lärarna. Lärarna tar tag och reder i det som uppstår men de dokumenterar inte allt eftersom det är väldigt tidskrävande.

Elevhälsans representanter uppger att det finns en viss chargong på skolan och att det förekommer en del fula ord och könsord, men att skolan har nolltolerans vad gäller språkbruket bland eleverna. Representanterna berättar vidare att alla lärare nog försöker att agera men att lärarna har olika förhållningssätt gällande hur de tar tag i det. Representanterna uppger vidare att de inte tror att alla kränkningar anmäls samt att det skiljer sig åt bland lärarna. Vissa lärare är jätteduktiga på att anmäla medan vissa andra lärare inte anmäler. Representanterna uppger också att de tror att lärarna anmäler det som de upplever är värst samt att lärarna har olika toleransnivå vad gäller kränkningar.

Rektorerna uppger i intervju att de tror att all personal agerar om det förekommer fula ord eller bråk. Rektorn uppger vidare att hen blev förvånad när hen pratade med en lärare som, i intervju med Skolinspektionen, berättat att alla lärare inte alltid agerar vid hårt språkbruk. Rektorerna uppger vidare att de inte tror att alla kränkningar anmäls. Rektorerna säger att om en personal hör en elev ropa något fult till en annan elev så säger man nog till direkt men det anmäls nog inte alltid. Rektorerna uppger också att det säkert finns ett mörkertal med kränkningar som inte anmäls, till exempel om det inte är ens egen elev och man hör något fult. Det kan säkert ha med arbetsbördan att göra också då man måste prioritera. Rektorerna uppger vidare att en anmälan avseende kränkande behandling går vidare till rektorn och huvudmannen samtidigt.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 5 § skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår det att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av 6 kap. 7 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i personals agerande vid kännedom om att det förekommer kränkningar på skolan. Utredning visar att det förekommer ett oacceptabelt språk och verbala kränkningar bland elever under skoltid utan att skolpersonal alltid agerar. Av intervju med lärare framgår att lärare är olika stränga vad gäller hur de ser på detta med hårt språkbruk samt att alla lärare inte agerar vid hårt språkbruk. Elevhälsans representanter uppger i intervju att alla lärare nog försöker att agera men att lärarna har olika förhållningssätt gällande hur de tar tag i det. Att det på skolan saknas ett gemensamt förhållningssätt där all skolpersonal arbetar för att motverka kränkande behandling genom att agera vid kränkande behandling, är en brist.

Skolinspektionens utredning visar också att skolpersonal inte alltid anmäler till rektor när de uppmärksammar eller får kännedom om att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling. I samtliga intervjuer framkommer att det sker kränkningar under skoltid som inte anmäls vidare till rektorn. Lärare uppger i intervju att all personal vet att det ska göras en anmälan men att det inte sker och uppger bland annat klimatet på skolan samt tidsbrist som orsaker till att en anmälan inte alltid görs. För det fall personal underlåter att anmäla när en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling medför detta att eventuella kränkningar inte kommer till rektors och huvudmannens kännedom och att huvudmannen därmed inte kan ta sitt ansvar för att skyndsamt utreda och vidta de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Vad gäller skyldigheten att starta utredningar om kränkande behandling för de anmälningar som skett, vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling samt tillse att en anmälan om kränkande behandling görs till huvudmannen, framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav.

Disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med elever och skolpersonal framkommer att det i flera årskurser finns elever som har ett ordningsstörande beteende och att det pågår insatser kring dessa elever för att skapa en god studiemiljö. Av intervjuer med elever och lärare framgår att lärare ibland visar ut elever ur klassrummet. På fråga från Skolinspektionen om lärarna, som undervisar i årskurs 1–3, fått information kring vilka disciplinära åtgärder de får vidta om en elev stör uppger lärarna att de inte känns vid detta och att de inte har fått någon information kring detta. Lärarna berättar att de använder en så kallad "uppmärksamhetsblankett" där de kan skriva ner information om en elevs agerande och så får de se om de behöver lyfta eleven till elevhälsan. Sedan försöker nog elevhälsan ta reda på orsaken till elevens agerande berättar lärarna och säger också att det ibland kan dröja innan de får återkoppling om vad de kan göra med en specifik elev.

Lärarna i årskurs 4–6 uppger att de lyfter vissa elever, som upprepat stört ordningen, genom att lämna in en uppmärksamhetsblankett till elevhälsan. När man har haft elever som upprepat stört ordningen har man haft handlingsplaner och man har pratat med vårdnadshavare. Lärarna uppger också att för det fall en elev riskerar att inte nå målen i årskurs 6 så går det snabbare att få en utredning men då är det en utredning gällande särskilt stöd som blir aktuellt. Lärarna berättar vidare att de har vetskap om disciplinära åtgärder och att de fick information kring detta i våras. Vilken åtgärd de använder sig av beror på vilken elev det gäller. Ibland kan de placera en elev utanför klassrummet eftersom eleven behöver en paus, till exempel efter att upprepat ha stört i klassen. För det fall en lärare har en överenskommelse med en elev, till exempel i form av extra anpassningar, så dokumenteras det inte berättar lärarna. Lärarna tillägger också att det även sker andra utvisningar som inte alltid dokumenteras men om elever slåss i klassrummet så dokumenteras det.

Elevhälsans representanter uppger att de har uppmärksammat flera elever med svårigheter och att de genomför utredningar kring orsaken till en elevs ordningsstörande beteende samt sätter in stödåtgärder för dessa elever. Representerarna berättar vidare att de följer huvudmannens konsekvenstrappa och rektorn har också kontakt med vårdnadshavare.

Rektorerna uppger i intervju att elever med ordningsstörande beteende lyfts för utredning, genom att lärarna använder sig utav uppmärksamhetsblanketten, och att det nästan alltid är elever som har ett stödbehov. Rektorerna berättar vidare att lärarna får ange elevens styrkor och svårigheter med mera och sedan skickas blanketten vidare till specialpedagogen och rektorn. Om det inte kan lösas av specialpedagogen

och rektorn så lyfts eleven till hela elevhälsan. Rektorn uppger också att läraren ska ha pratat med eleven och vårdnadshavare innan uppmärksamhetsblanketten skickas till specialpedagogen och rektorn. Rektorerna uppger att lärare har använt sig utav vissa disciplinära åtgärder samt att lärarna har fått information om disciplinära åtgärder men att det säkert tåls att upprepas. Rektorerna uppger vidare att det förekommer disciplinära åtgärder i form av utvisningar och kvarsittningar som inte dokumenteras av lärarna. Rektorn beskriver att ibland behöver en elev bara gå ut och ta en paus och den typen av utvisningar dokumenteras inte. De har väldigt många elever som man vet behöver anpassningen och då finns det dokumenterat i Unikum. Rektorn berättar också om kvarsittningar som inte har dokumenterats och säger att det har rört sig om kvarsittningar på cirka 20–30 minuter efter att elever upprepade gånger har kommit för sent.

Huvudmannen har inkommit med en kommentar till tjänsteanteckningen efter besöket vid Björndammens skola. I skrivelsen har huvudmannen bland annat uppgett att de, utifrån lärarnas uppgifter, bedömer att det verkar finnas en viss osäkerhet kring tillämpningen av disciplinära åtgärder samt kring vad som ska dokumenteras i samband med dessa. Huvudmannen bedömer vidare att det finns områden där skolan behöver utveckla sitt arbetet, särskilt vad gäller personalens kompetens kring disciplinära åtgärder. Vidare har rektorerna uppmärksammat att personal i årskurserna 1–3 kan behöva fördjupad information och vägledning kring regelverket för disciplinära åtgärder.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår bland annat att personal får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. Enligt de förutsättningar som anges i 7–23 §§ får det beslutas om utvisning undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål.

Av 5 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att lärare i grundskolan får visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om

1. eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och
2. eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren eller handledaren.

Av 5 kap. 8 § skollagen framgår bland annat att en lärare eller rektor i grundskolan, under samma förutsättningar som i 7 §, får besluta att en elev ska stanna kvar i skolan under uppsikt högst en timme efter att skoldagens

undervisning har avslutats eller infinna sig i skolan högst en timme innan undervisningen börjar.

Av 5 kap. 9–10 §§ skollagen framgår att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse ska rektorn se till att det startas en utredning där saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Vidare ska rektorn, med utgångspunkt i vad som framkommit vid en utredning se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av 5 kap. 24 § skollagen framgår bland annat att om en åtgärd vidtagits enligt 7 och 8 §, ska den dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete gällande disciplinära åtgärder. Tillsynen visar att det förekommer att lärare använder sig av disciplinära åtgärder dels i form av utvisning ur undervisningslokal, som enligt uppgifter från lärare inte är att betrakta som extra anpassningar, dels kvarsittning men att åtgärderna inte alltid dokumenteras i enlighet med författningarnas krav. Vidare framkommer att alla lärare inte har tillräcklig kännedom om när personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero och komma till rätta med en elevs ordningsstörande beteende.

Vad gäller skyldigheten att starta utredningar vid behov gällande elever som stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse, vidta åtgärder med anledning av vad utredningen visar samt samråda med vårdnadshavare i samband med utredning framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Partille kommuns verksamhet vid Björndammens skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd, arbetet mot kränkande behandling och disciplinära åtgärder. Det finns därför skäl att förelägga Partille kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Trygghet och studiero

Som ovan framkommit har Skolinspektionen funnit vissa brister inom aktuellt område. Nedan redovisas omständigheter och Skolinspektionens bedömning avseende övriga delar inom aktuellt område.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Trygghet och studiero

I intervjuer med elever, lärare, elevhälsans representanter och rektorerna framkommer att eleverna över lag känner sig trygga på skolan, men att det finns elever som vissa andra elever kan vara rädda för. Lärare uppger att det nog finns flera elever som inte känner sig trygga och att det finns elever som är ensamma på rasterna och det finns även elever som ofta hamnar i konflikter. Lärarna berättar vidare att det är ett tufft klimat på skolan med många hårda ord och att detta har blivit normaliserat bland eleverna. Lärarna berättar också att skolan har ett trygghetsteam samt att skolan har genomfört trygghetsenkäter av vilka det har framkommit att det endast är ett fåtal elever som inte känner sig trygga. Rektorerna uppger att eleverna har vuxna de kan gå till under både lektionstid och raster och berättar också att den ökande bemanningen, på raster och i övergångar som genomförts, har skapat större trygghet för eleverna. Eleverna uppger att de har varit delaktiga i trygghetsarbetet då de varit med och gjort skolans trivselregler genom att ha klassråd, vilket även bekräftas av lärarna. Förslagen tas sedan upp i skolans elevråd, upprättas och revideras varje år i skolans likabehandlingsplan.

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsans representanter samt rektorerna framgår att studieron under lektionerna varierar. Representanterna och rektorerna berättar att det finns flera utmanande elever och att alla lärare arbetar med arbetsron. Lärarna uppger att det pågår ett arbete kring studiero och att de arbetar tillsammans med att skapa studiero genom gemensamma rutiner och liknande klassrumsmiljöer men även genom att möta upp eleverna för att gå gemensamt till klassrummet. Elevhälsan är aktiva i arbetet genom att vistas mycket ute i verksamheten och rektorn använder elevhälsan som bollplank. Vad gäller studieron framkommer i intervjuer med elever och skolpersonal att det kan skilja sig åt beroende på ämne, lärare och tid på dagen. Bäst fungerar det, enligt eleverna, när de vuxna är lagom stränga och säger ifrån. Såväl lärare som elever säger att relationer är av betydelse för att skapa god studiero.

Skolinspektionen genomförde vid tillsynen flertalet observationer i verksamheten och över lag rådde det studiero på lektionerna. På raster och

i övergångar mellan lektioner etc. befann sig flera vuxna i elevernas närhet och observerades hjälpa elever på olika sätt.

Rutiner för hantering av mobiltelefoner m.m. samt ordningsregler

Skolinspektionen har tagit del av skolans skriftliga ordningsregler, som benämns som trivselregler, samt skolans rutin för hantering av mobiltelefoner med mera. Elever och lärare berättar i intervju att de har gemensamma trivselregler för hela skolan och att det är eleverna som har bestämt reglerna genom klassråd och elevråd. Flera elever berättar att de har reglerna i ett år sedan kanske man behöver göra om reglerna. Elevhälsans representanter uppger att de gick igenom trivselreglerna med eleverna under första skoldagen och att alla elever var delaktiga. Representanterna uppger också att eleverna är med och diskuterar reglerna så att dessa blir levande. Reglerna revideras varje år i samband med att de ser över reglerna.

Eleverna berättar i intervju att de har en mobilfri skola. Flera elever säger att de lämnar mobilerna hemma medan flera andra elever uppger att de har med sig mobilerna till skolan men att de måste lämna mobilerna till lärare som låser in mobilerna i ett kassaskåp. Flera elever berättar att alla vuxna följer reglerna med att samla in mobilerna. Lärarna bekräftar elevernas uppgifter och berättar att reglerna kring mobiler fungerar bra.

Plan mot kränkande behandling

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling för läsåret 2024/2025. Planen innehåller en översikt av de åtgärder som skolan bedömer behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen innehåller också en redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året samt en redogörelse för hur åtgärder har genomförts under föregående år. Av planen framgår på vilket sätt eleverna har varit delaktiga i arbetet med planen. Elever och elevhälsans representanter berättar i intervju att det genomförs trygghetsenkäter och representanterna uppger också att dessa sedan finns med i likabehandlingsplanen.

Rättslig reglering

Trygghet och studiero

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen.

Rutiner för hantering av mobiltelefoner m.m. samt ordningsregler

Av 5 kap. 4 e § skollagen framgår att det för varje skolenhet ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner

och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§.
Rektorn beslutar om sådana rutiner.

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Plan mot kränkande behandling

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 2 § förordning [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att planen mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens intervjuer med elever, lärare, elevhälsans representanter och rektorerna framgår det att det inte alltid råder studiero på skolan. Av utredningen framgår det dock att det pågår ett aktivt arbete för att skapa studiero. Skolinspektionen bedömer därmed att det av ovan redovisade omständigheter inte framkommer annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom området studiero. Ärendet ska därför avslutas i denna del. Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte heller annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav vad gäller de övriga områden som anges. Ärendet ska därför avslutas även i dessa delar.

X Linda Lundberg

Beslutsfattare
Signerat av: Linda Lundberg

X Maud Wilhelmsen

Föredragande
Signerat av: Maud Wilhelmsen